herpy

GECKOR

Kuhl's flying gecko

Gekko kuhli

En nästan osynlig barkskugga från regnskogarna i Sydostasien. Hudflikar längs kropp, ben och svans, simhud mellan tårna och en barkliknande teckning gör att den kan sväva ner från träd till träd. Den är ett djur att titta på, inte att röra, och den kräver hög luftfuktighet.

Familj: Gekkonidae Tidigare namn: *Ptychozoon kuhli; Ptychozoon homalocephalum*

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**12-18 cm** total längd inkl. svans
Livslängd	**5-10 år**
Aktiv	**I skymningen och på natten**
Levnadssätt	**Trädlevande**
Biotop	**Regnskog**
Svårighetsgrad	**Erfaren**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**45 × 45 × 60 cm** L × B × H för 1 vuxet djur
Temperatur, dag	**24-28 °C**
Värmeplats	**30-33 °C**
Temperatur, natt	**21-23 °C**
Luftfuktighet	**60-85 %**
UVB	**Valfritt**
Föda	**Insekter**
Hålls	**Ensamma, parvis eller en hane med flera honor**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Könsmogen	**18 mån.**
Kullstorlek	**2 ägg**
Inkubation	**60-120 dagar** vid 24-27 °C

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Ej listad**
EU-bilaga	**Ej listad**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Gekko kuhli är en av de mest ovanliga geckor man kan hålla. Längs kroppens sidor, på benens baksida och under käken sitter tunna hudflikar, tårna har tydliga simhud, och svansen är tillplattad och kantig som en sågtandad vimpel. När djuret trycker sig platt mot en gren eller stam med hudflikarna lagda mot kroppen försvinner skuggan, och den marmorerade teckningen i grått, brunt och svart smälter samman med barken. Även när man vet var den sitter kan den vara svår att få syn på.

Geckon flyger inte utan glider. Hoppar den från en gren sprider den hudflikarna, simhuden och svansen och bromsar fallet, så att den kan styra mot en annan stam. I naturen använder den det först och främst som flyktväg. I ett terrarium ser man högst ett kort, bromsat hopp mellan grenarna, eftersom det sällan finns plats för mer.

Arten beskrevs ursprungligen 1809 som *Lacerta homalocephala*, men namnet var redan upptaget och ersattes 1902 av *Ptychozoon kuhli*. Namnet hedrar den tyske ornitologen Heinrich Kuhl. Efter en genetisk genomgång 2019-2020 hör flygande geckor nu till släktet *Gekko* som undersläktet *Ptychozoon*, så arten heter officiellt *Gekko kuhli*. Hållare och handlare använder fortfarande ofta det gamla namnet. Den är alltså släkt med *Gekko gecko*, men betydligt mindre och lugnare. Arten är dessutom mycket varierande och döljer möjligen fem till nio ännu obeskrivna arter.

Vuxna djur blir 10-20 cm inklusive svans, de flesta 12-18 cm. Hanen kan kännas igen på en rad tydliga porer framför kloaken som honan saknar. Huden är mycket tunn, och hudflikarna kan lätt rivas sönder om djuret fångas eller fastnar på vassa ting. Djuret är snabbt och skyggt, och de flesta blir aldrig riktigt tama. Det är ett djur man njuter av genom glaset.

De allra flesta djur i handeln är fortfarande vildfångade. De kommer ofta med kvalster och inälvsmask och är försvagade av transporten, så köp uppfödda djur när du kan hitta dem och räkna med karantän och ett träckprov hos veterinären.

Läs mer: Karantän och hygien Läs mer: Köp av djur: uppfödda djur, vildfångst och transport

Utbredning och livsmiljö

Gekko kuhli lever i Sydostasien. Arten är känd från södra Thailand (Nakhon Si Thammarat, Satun och Pattani), Myanmar, Malackahalvön med öar som Pangkor, Tioman och Besar, Singapore och Indonesien med Sumatra, Java, Bali, Natunaöarna, Simalur, Sulawesi och den indonesiska delen av Borneo. Därtill kommer Sabah och Sarawak på malaysiska Borneo samt Nikobarerna.

De registrerade fynden ligger framför allt i Indonesien, Malaysia och Thailand. Nikobarerna hör till Indien, men arten finns förmodligen inte i Indien. Indien är därför inte med bland länderna på kartan. Eftersom arten kanske rymmer flera arter kan utbredningen komma att revideras.

> **Naturlig utbredning:** Thailand, Myanmar (Burma), Malaysia, Singapore och Indonesien.

LIVSMILJÖ

Gekko kuhli lever i tropisk låglands- och bergsskog och tillbringar hela livet i träden, där den sitter på stammar och tjocka grenar. Där är den nästan omöjlig att se, eftersom teckningen liknar lav och bark. Den finns också i skogsbryn, plantager och vid bebyggelse, men är alltid knuten till höga träd.

Klimatet är varmt och fuktigt hela året, med en regntid som gör luften nästan mättad. Geckon är mest aktiv på natten och i skymningen. På dagen sitter den orörlig på barken, och först när mörkret faller går den på jakt efter insekter och dricker vattendroppar från bladen. Regnväder utomhus verkar kunna sätta igång parningen. Det finns bara få mätningar av de exakta förhållandena där arten lever, så siffrorna för terrariet bygger på erfarenheter från fångenskap, inte på fältdata.

Skötsel

TERRARIET

Använd ett högt terrarium med frontdörrar. För ett djur är 45 × 45 × 60 cm (längd × bredd × höjd) en bra minimistorlek, och höjden betyder mer än bottenytan, eftersom *Gekko kuhli* aldrig går på marken. Små terrarier gör det svårt att hålla fukten utan att stänga ute för mycket luft. För två eller tre djur ska terrariet vara minst 60 × 45 × 90 cm, så att djuren kan gå varandra ur vägen. Terrarier med nätlock är svåra att hålla tillräckligt fuktiga utan hjälp av en dimmaskin.

Inred med platta stycken korkbark på bakväggen som stammar, snedställda grenar och bamburör på flera höjder. Geckon sitter helst platt mot bark, så se till att det finns ytor den kan gömma sig mot. Levande växter som pothos, philodendron eller ficus ger skydd, och konstgjorda växter fungerar lika bra. Gömmorna ska sitta högt, inte på marken.

Som bottensubstrat fungerar kokosmull eller en bioaktiv blandning i ett lager på 5-7 cm, som håller kvar fukten. Se till att ventilationen är god så att luften inte blir stillastående. Använd släta material och undvik vassa kanter, för de tunna hudflikarna kan rivas sönder.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation Läs mer: Terrarieuppbyggnad och bioaktiv botten

TEMPERATUR

På dagen ska det vara 24-28 °C i terrariet och en varm plats högst upp på 30-33 °C. Gå inte högre, för en skuggboende regnskogsgecko ska inte grillas, och torr värme kostar genast luftfuktighet. På natten får temperaturen sjunka till 21-23 °C, men inte under 21 °C.

Ge *Gekko kuhli* ett gradientområde genom att sätta en låg värmelampa eller ett keramiskt värmeelement i ena änden högst upp, styrt av en termostat. Djuret är nattaktivt och solar sig sällan öppet, men det väljer gärna en varmare viloplats under dagen. Mät med digitala termometrar både upptill och nedtill och håll terrariet borta från soliga fönster.

Läs mer: Värme och temperatur

LUFTFUKTIGHET OCH VATTEN

Gekko kuhli behöver hög luftfuktighet, typiskt 70-85 %, och den får gärna sjunka till omkring 60 % under dagen. Spraya terrariet ordentligt med ljummet vatten varje kväll, precis innan ljuset släcks, så att blad och glas är täckta av droppar. Det är dem geckon helst dricker av, och inte alla djur använder en vattenskål. Det kan behövas sprayning upp till tre gånger dagligen. Ställ ändå in en låg skål med friskt vatten, och lägg i stenar så att djuret kan ta sig upp igen, för det är en dålig simmare. Vattnet byts dagligen.

En digital hygrometer mitt i terrariet visar om fuktigheten håller. För låg fuktighet ger hudproblem, och stillastående, fuktig luft ger luftvägsinfektion, så ventilation och fukt måste balansera. En automatisk dimmaskin kan hjälpa, särskilt i ett bioaktivt terrarium.

LJUS OCH UVB

Gekko kuhli är aktiv i skymningen och på natten och kan överleva utan UVB. Ett svagt UVB-ljus är dock en bra idé, eftersom undersökningar tyder på att det gagnar djurets hälsa. Välj i så fall ett skuggdjursrör (Ferguson-zon 1, till exempel ett T5-rör på 2-5 %), monterat över ena sidan, så att resten av terrariet ligger i skugga. Ljuset ska också ge en fast dygnsrytm.

Ha ljuset tänt 10-12 timmar på vintern och upp till 14 timmar på sommaren, gärna styrt av en timer. Undvik starka spotlampor, för djuret söker sig bort från skarpt ljus. På natten ska det vara mörkt, och behövs extra värme, använd en värmekälla utan ljus.

Läs mer: Ljus och UVB

UTFODRING

Gekko kuhli lever av levande insekter. Ge en varierad blandning av små syrsor, dubiakackerlackor, turkestankackerlackor, svartflugelarver och då och då vaxmalslarver som godbit. Vissa djur visar inget intresse för mjölmaskar. Bytet får inte vara bredare än avståndet mellan djurets ögon, och det ska vara väl utfodrat innan det ges vidare.

Ungar utfodras varje dag och vuxna djur varannan till var tredje dag med 4-8 insekter. Utfodringen sker bäst på kvällen efter att ljuset har släckts. Får djuret UVB pudras födan med kalk utan D3 vid varje utfodring och med multivitamin ungefär två gånger i månaden. Utan UVB ska kalken innehålla D3: kalk med D3 vid varannan utfodring och multivitamin en gång i veckan. Vissa djur tar färdigfoder till *Correlophus ciliatus*, gärna med fikon- eller mangosmak, som en sällsynt godbit, men det kan inte vara huvudfödan.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

BETEENDE OCH HANTERING

Gekko kuhli är lugn, men skygg. Den tillbringar dagen orörlig på barken, och när man närmar sig flyr den eller sprider ut hudflikarna och hoppar. Den ska inte hanteras rutinmässigt. Huden är tunn och kan rivas sönder, och djuret tappar svansen om det blir gripet. Begränsa hanteringen till nödvändiga undersökningar, och var snabb och lugn. Uppfödda djur kan med tålamod bli mindre skygga, medan vildfångade djur ofta biter, piper och vrider sig om de blir gripna.

Hanar får aldrig hållas ihop, för de är territoriella och slåss. En hane kan hållas med en eller flera honor, och honor kan som regel hållas ihop om de är lika stora och det finns plats och många gömslen. Håll högst en hane och två till tre honor, och skilj dem åt om någon tappar vikt. Hålls den ensam trivs arten fint. Hanarna kvittrar för att locka honan, och båda könen kan skrika när de blir gripna.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Hanen känns igen på en rad tydliga porer framför kloaken. Honan saknar dessa porer eller har bara mycket svaga. Djuren bör vara omkring 18 månader innan de sätts i avel. Det är förnuftigt, för honor som lägger ägg för tidigt töms på kalk. Ingen viktgräns är dokumenterad, så bedöm i stället djurets kondition.

PARNING

I fångenskap kan *Gekko kuhli* föröka sig året runt. Paren börjar omkring midsommar, och regnväder kan få dem på parningshumör. Tätare sprayning och stigande fuktighet efterliknar regntiden och kan hjälpa. Hanen lockar honan med kvittrande. När djuren parar sig ska du framför allt se till att honan får gott om föda och kalk.

Ingen fast vinterpaus är beskriven för arten, så följ djurets kondition. En hona som tappar vikt ska få en vilopaus.

ÄGGLÄGGNING OCH KULLAR

Ungefär två till tre veckor efter parningen lägger honan två ägg, som hon klistrar fast på en yta. Det sker ofta på ett ställe där du helst inte skulle vilja ha dem, till exempel under terrariets lock eller bakom bakgrunden. Hur många äggkullar hon lägger om året är inte dokumenterat.

Ge henne bamburör eller korkrör med hål i lämplig storlek högt upp, som hon kan uppfatta som trygga. Ägg som sitter på glas ska inte slitas loss, för skalet är ömtåligt. Varje par ägg kan i stället täckas med en klar plastbägare som tejpas fast på rutan, så att de ligger i sin egen lilla inkubationskammare. Kan du flytta hela föremålet som äggen sitter på, kan det komma i inkubatorn. Kontrollera varje vecka om de utvecklas.

INKUBATION

Inkubera om möjligt äggen vid omkring 25-26 °C. Vid cirka 25,5 °C kommer ungarna efter 60-90 dagar. Inkubationstiden kan dock bli betydligt längre än hos många andra geckor: omkring fyra månader vid 26-29 °C på dagen och upp till sex månader vid rumstemperatur (24 °C på dagen och 21 °C på natten).

Någon exakt luftfuktighet är inte dokumenterad, men fuktigt substrat som vermikulit eller perlit och fuktig luft i lådan är normalt för geckoägg. Det är lånat från geckor i allmänhet och inte prövat specifikt för *Gekko kuhli*. Det är okänt om könet beror på temperaturen.

UPPFÖDNING AV UNGAR

Ungarna är omkring 4 cm långa vid kläckningen och ömsar hud efter 8-12 timmar, varefter de börjar äta. Vuxna har inte setts äta ungar, men det är inte undersökt över längre tid, så ta ut dem och sätt dem i ett eget litet terrarium, till exempel 30 × 30 × 45 cm, med samma förhållanden som för de vuxna.

Ge dem bananflugor (*Drosophila hydei*), en vecka gamla syrsor, små kackerlacknymfer och små soldatflugelarver varje dag, pudrade med kalk. Ungarna är lite ömtåliga i början och ska ha gott om vatten och föda. Håll ungarna i grupper av samma storlek eller enskilt, och dela på dem om en biter eller blir biten. Det finns inga pålitliga siffror för tillväxthastigheten.

Hälsa och vanliga misstag

Vildfångade djur har ofta problem, medan uppfödda djur sällan har det. De typiska felen är:

- Kvalster, som sitter i hudvecken på nyinköpta vildfångade djur. Ta bort dem försiktigt med en bomullspinne med lite vegetabilisk olja, och kontrollera djuret varannan till var tredje dag i tre veckor och därefter varje vecka i ytterligare tre veckor, eller låt veterinären hjälpa till.
- Inälvsmask och andra parasiter, som visar sig genom viktnedgång och tunn avföring. Lämna ett träckprov hos en veterinär inom den första månaden.
- Hudproblem och hängande hudrester på tårna, som beror på för torr luft. Ge ett fuktigt gömställe eller droppa ljummet vatten över djuret, så att resterna lossnar. Hudrester på tårna kan klämma av dem.
- Luftvägsinfektion med väsande andning, slem vid näsan och slöhet. För kalla nätter och stillastående, fuktig luft ökar risken. Kräver veterinär.
- Rivsår i hudvecken efter hårdhänt hantering eller vassa föremål i terrariet.
- Förlorad svans. Den växer ut igen, men aldrig som förut, och det är en bra anledning att inte ta tag i djuret.

Ett friskt djur har klara ögon, fyllig kropp och fast grepp. Sök en veterinär med erfarenhet av kräldjur om *Gekko kuhli* tappar vikt, inte äter på flera veckor eller verkar slö.

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.